

УДК 338.515:336.717(477)

Аналіз впливу макроекономічних факторів на прибутковість банківської системи України

Наталія Григорівна Маслак

доцент кафедри банківської справи

ДВНЗ: «Українська академія банківської справи НБУ» (м. Суми)

кандидат економічних наук, доцент

Важливим елементом аналізу прибутку банків є визначення впливу макроекономічних показників на фінансові результати діяльності. Серед таких факторів важливе місце посідає обсяг валового внутрішнього продукту. Його розмір впливає на попит на кредитні ресурси з боку суб'єктів господарювання. А саме ці кредити є одним з головних джерел доходу для більшості банків. Зміна валютного курсу гривні щодо основних іноземних валют особливо впливає на прибуток банків, які мають відкриту валютну позицію. Девальвація гривні позитивно впливає на прибутки банків, що мають довгу валютну позицію, а ревальвація — збільшує прибуток банків з короткою відкритою валютною позицією.

Розглянемо вплив основних макроекономічних факторів на прибуток банківської системи України таких як інфляція, обсяг ВВП та валютний курс.

Таблиця 1 – Показники кореляції для банківської системи України

	Інфляція	ВВП	Курс долара	Прибуток до оподаткування
Інфляція	1	x	x	x
ВВП	0,993703362	1	x	x
Курс долара	-0,485646111	-0,47064	1	x
Прибуток до оподаткування	0,74808016	0,739449	-0,94192	1

Таблиця 2 – Показники кореляції для груп банків

	Інфляція	ВВП	Курс долара
Група 1	0,76	0,75	-0,93
Група 2	0,80	0,79	-0,90
Група 3	0,56	0,54	-0,99
Група 4	0,73	0,72	-0,95

На основі таблиці показників кореляції стверджувати, що прибуток банку досить сильно залежить від інфляції та ВВП (на 74%). Досить сильна обернена залежність характерна для прибутку та курсу долара (-94%).

Інфляція протягом досліджуваного періоду змінювалась не в значних інтервалах, тому наочно впливу даного показника на прибуток банківської системи і не видно.

ВВП зростає швидкими темпами до 2009 року паралельно з прибутком банківської системи. В 2009 році відбувся суттєвий спад обох показників. Це можна пояснити прив'язаністю промисловості до банківського сектора та навпаки. При погіршенні ситуації з виробництвом продукції суб'єкти господарювання не в змозі забезпечувати банку стабільний дохід, беручи кредити. Тому відбувається падіння показника прибутку банків.

Курс валют впливає на прибуток банків в протилежному напрямку. Це може означати, що банки в Україні переважно мають коротку валютну позицію.

Проаналізувавши ситуацію по групам, можна сказати, що темпи інфляції найбільше вплинули на другу групу (0,80), а найменше на третю (0,56). Обсяг валового внутрішнього продукту найбільше вплинув також на банки 2 групи (0,79), а найменше на 3 групу (0,54). З наведених даних можна сказати, що ці два фактори майже однаково впливають на можливість банками отримувати прибуток. Курс долара найбільше вплинув на третю групу (0,99). Зв'язок зміни курсу долара та отриманого прибутку досить щільний у розрізі усіх груп.